

EL CATALANISME ESSENCIAL

Ningú no s'hi nega: tots, escriptors, artistes, professors, homes de ciència, músics, arquitectes, afirmen, amb llarga complaença, el «Missatge als Mallorquins». Només d'explicar-los-en, per alt, la intenció, els uns i els altres n'abasten la importància. Un s'oblida, tan sovint, que l'autonomia és un mitja posat al servei del Catalanisme!

Tot el secret de l'adhesió fervorosa de tants de catalans als actes de cultura que se celebren aquestes setmanes és ací. Tant més que treballàvem tants d'anys durament i coratjosament per la causa final de Catalunya —que és la seva incorporació com a entitat espiritual independent a la cultura universal. Allà on dèiem «Catalanisme» molts han posat «Autonomia» també; quan creïem molts que calia catalanitzar d'arrel, molts d'altres han cregut que el més urgent era «republicanitzar» a la manera castellana, o provincianitzar a la francesa o a la moscovita. L'autonomia ha esdevingut aleshores un tema abstracte, fàcil de defensar, de Barcelona estant, en mal castellà, en diaris provincians entre la ressenya d'una *corrida* de toros i un discurs, tot eloqüent, d'algun ateneista madrileny embriagat de la seva pròpia eloqüència.

Un parla tant d'autonomia que hi ha qui arriba a oblidar de servir-se'n. Si hi ha català que l'ha posada i tot en vitrina, entre canelobres tothora encesos. Fan com més d'un, cobejós d'auto, que l'oblida, per por de malmetre'l, al garatge!

D'ací que els qui, a la dreta o a l'esquerra, havien cregut —i creuen— que el Catalanisme era —és— una Idea que calia —que cal— realitzar, s'agombolen al volt del primer que, en nom de la Cultura, actua per Catalunya. Puix que, qui ho diria!, com en els temps de dictadura, molts no gosen parlar del dret de Catalunya en la seva realitat, de la Pàtria com a òrgan integrador, i releguen la Idea central del nostre moviment col·lectiu, que és la Idea Catalana, a l'oblit d'uns Jocs Florals, d'una fontada, d'un marbre commemoratiu o d'una ballada amb cobla i tot! Aleshores, Mare de Déu, amb quin fervor es comporten!

No és pas ben bé això. El Catalanisme, que és una Cultura, és també una política —encara que, com ho creiem molts, aquesta política sigui també una cultura. És més inexacte creure que l'autonomia és un òrgan diferenciat del Catalanisme. Si l'autonomia no fos un instrument posat al servei del Catalanisme, tant se valdria no retre-li un culte excessiu. M'agrada més parlar de Catalunya que de Catalunya autònoma. Com adonar-me que alguns, amb exemplar saviesa, parlen de la Universitat de Barcelona i no de la Universitat autònoma. ¿Som autònoms? Què fer, doncs, tots plegats? L'endemà de l'autonomia, si tots fóssim

efectivament autònoms i no doctrinalment autonomistes, la faç de Catalunya hauria canviat gloriosament.

Tanmateix, milers de catalans pensen així. A milers i milers de patriotes, escampats en una polseguera de partits, els bat el cor de pensar que no tardarà a arribar l'hora en la qual l'autonomia servirà per a realitzar Catalunya, per a instaurar totes les coses en Catalunya. A milers i milers els sembla, com a mi, que aquesta realització és visiblement lenta ...

No estranyem gens que el «Missatge als Mallorquins» hagi obtingut, immediatament després de la seva aparició, tantes d'adhesions. És una veu catalana, pura en la seva intenció i quasi majestuosa en el to. Després de tanta de doctrina abstracta, de tant d'autonomisme hàbilment defensat amb vocabulari de tesi universitària, de tant de republicanisme històric, de regionalisme prehistòric i de flamenquisme traduït en un català inferior, ha arribat potser el moment que irrompi el Catalanisme amb tota la seva força original, i amb tota la seva original interpretació del mot «revolució», dit, expressat, interpretat a la catalana.

« ... que irrompi ». És a dir, que s'imposi, amb tota la violència espiritual i amb els òrgans de l'autonomia com a armes.

En adherir-se al «Missatge als Mallorquins», molts catalans ho han aprofitat per a refrescar-se, per a rejoyenir-se en les aigües dolces del sentiment català. La tesi ofega la vida ... La Constitució mutila la Pàtria ...

El «Missatge als Mallorquins» és un acte de presència dels catalans vitals.

[*La Publicitat*, 28-V-1936]